

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Daniela Mašková
Téma práce:	Právní aspekty a specifika odmítnutí zdravotních služeb pacientem
Rozsah práce:	88 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	podle IS, práce datována 29. 12. 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematiku odmítnutí zdravotních služeb pacientem nelze pokládat v české právní nauce za nové téma. Bylo již napsáno vícero knižních i časopiseckých prací, které se jí z různých úhlů pohledu věnují, a doznala svou reflexi již i v judikatuře soudů. Nelze jistě říci, že by šlo o téma zcela vyčerpané, nicméně aby další dílo mu věnované bylo možno pokládat za přínosné pro odborný diskurs, bylo by zapotřebí přistoupit k němu alespoň v něčem inovativně či nalézt vhodnou inspiraci pro jeho nové zpracování. Jak je uvedeno níže, mám za to, že tomuto předpokladu autorka nedostála a ve své práci ničím nepřekročila rámec dosavadních děl tohoto zaměření.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost tématu na teoretické znalosti je značně závislá na zvoleném pojetí a metodách. Při autorčině spíše přehledovém, kompilačním pojetí se tento požadavek omezuje v podstatě na poznání stávající literatury, což lze pokládat za střední teoretickou znalost. Jelikož práce není pojata sociologicky, nevyžadovala empirické zjišťování vstupních dat. Co se týče metodiky, autorka se vydala v podstatě cestou relativně stručného shrnutí odbornou literaturou již dosažených poznatků. Práce je tedy spíše exegetická, jiné metody nijak významně nevyužívá (k velmi omezenému zapojení komparativní metody se vyjadřuji níže).

3. Formální a systematické členění práce

Práce má mimo úvod a závěr čtyři hlavní části či kapitoly. První z nich je věnována pojmu informovaného souhlasu a jeho úpravě v platném českém právu, druhá kapitola se zabývá nesouhlasem s poskytováním zdravotních služeb, třetí popisuje institut dříve vysloveného přání a čtvrtá se zabývá aktivní a pasivní eutanázií. Práce vedle toho zahrnuje další standardní součásti (seznamy zkratk a zdrojů, abstrakty atd.). Již ze systematického členění je zřejmé, že práce do sebe mimo toho, co bylo vytčeno jako její téma (odmítnutí zdravotních služeb), do určité míry vtahuje i otázky jiné (např. aktivní eutanázií). Na jejich důkladné zpracování ovšem nemá prostor, zabývá se jimi v podstatě na několika stránkách. Z hlediska systematiky by bylo bývalo vhodnější některé tyto nesouvisející či vzdálenější aspekty opustit a jít do větší hloubky v tom, co by bylo vytčeno jako hlavní téma.

4. Vyjádření k práci

Práci pokládám za spíše popisnou a kompilující to, co již bylo o věci napsáno dříve. Autorka sama v závěru práce píše, že účelem bylo analyzovat současnou platnou českou právní úpravu a zmapovat problematické situace. Tento účel byl naplněn v tom smyslu, že práce se české právní úpravě skutečně věnuje, nicméně neposouvá ani analýzu, ani mapování problematických situací nikam dál.

Za relevantní využití komparativní metody nepokládám cca 5 stran textu v podkapitole 4.5 věnovaných zahraničním diskusím či úpravám eutanázie, neboť již vzhledem ke složitosti

problematiky eutanázie zde text v předkládané práci nepřekračuje informační hodnotu obecně dostupných internetových pramenů encyklopedické povahy. Nechci autorce podsouvat, že by tato pasáž byla do textu zapojena jen za účelem zvětšení rozsahu či dodání zdání určitého mezinárodního záběru práce, nicméně nemyslím si, že v něm plní nějakou užitečnou funkci.

Autorce nelze vytknout, že by její text nebyl napsán přehledně, čtivě, srozumitelně a pečlivě. Nicméně základním kritériem pro posuzování rigorózních prací je, že „*rigorózní práce prokazuje schopnost samostatné činnosti v oblasti výzkumu, vývoje nebo další samostatné tvůrčí činnosti*“, z čehož plyne, že práce by měla překročit rovinu pouhé deskripce. V tomto spatřuji základní slabinu práce. Podle mého mínění je popisná, s minimem vlastního přínosu autorky do právní diskuse o tomto tématu a vzhledem k šíři záběru zahrnujícího i otázky natolik komplikované (a v právní i etické literatuře rozebírané v dílech podstatně obsáhlejších), jako je eutanázie, představuje stručný kompilát již řečeného. Od rigorózní práce je nutno požadovat a očekávat více než např. od práce diplomové, a to i s přihlédnutím ke skutečnosti, že rigorózní řízení je zcela dobrovolné a není podmínkou pro získání vysokoškolského vzdělání ani pro praktické uplatnění v žádné právní profesi, byť na druhou stranu právně-teoretická stránka práce může být skromnější než např. u práce disertační.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka si za cíl dala poskytnout přehled či „zmapování“ situací, které mohou nastat při odmítnutí zdravotních služeb pacientem. To v zásadě splnila, nicméně mám za to, že cíl měl být stanoven jako ambicióznější vzhledem k tomu, že uvedené zmapování již existuje od vícero autorů.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Nemám žádné poznatky, že by práce nebyla zpracována samostatně nebo že by se v ní autorka dopouštěla plagiátorství.
Logická stavba práce	K logické stavbě práce lze namítnout, že do tématu odmítnutí zdravotních služeb např. problematika eutanázie příliš nezapadá.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka čerpá dominantně z domácí literatury, cizojazyčné zdroje využity téměř nejsou. Citace jsou prováděny vyhovujícím způsobem.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce je převážně deskriptivní, ve stručné podobě opakuje již dosažené poznatky, hloubku analýzy tedy pokládám za malou.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Po stránce grafické a formální úpravy nemám námitek.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a gramatická úroveň je dobrá, práce je napsána srozumitelně, po stylistické stránce nemám výhrad.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Vzhledem ke kritickým poznámkám uvedeným výše navrhuji, aby autorka při obhajobě důkladně představila, v čem podle ní spočívá její vlastní přínos k odborné diskusi o tématu zahrnutý v předložené práci, a uvedla konkrétní argumentaci, kterou využila, a konkrétní závěry, k nimž dospěla.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci nedoporučuji k obhajobě.
---	--------------------------------

V Praze dne 25. března 2023

Tomáš Holčapek